

# SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr  
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.  
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inserati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 22.

Ljubljani, v sredo 28. januarija 1891.

Letnik XIX.

## Vabilo na naročbo.

S 1. februarjem prične se nova naročba na

„SLOVENCA“,  
h kateri najljubšeje vabi  
opravništvo.

Cena naročnini razvidi se na glavi lista, a na naročnike, ki se oglašajo, pa ne določijo naročnine, se ne ozira.

## Nove volitve.

Komentar, katerega je „Wiener Zeitung“ objavila z razglasom o razpuščenju državnega zbora, slôve:

„Na prvem mestu objavimo cesarski patent, s katerim je razpuščen državni zbor.

Razpuščen državni zbor zasluži spričevalo uspešne delavnosti. Sklenil je v rodoljubni dorežljivosti na korist veljave monarhije za razširjenje in zboljšanje brambene moči velevažne postave.

Da so se določili prispevki za pokritje potrebščin skupnega gospodarstva, ponovila carinska in trgovinska pogodba z deželami ogrske krone ter se je marsikaj koristnega vpeljalo na polji narodnega gospodarstva, socijalne politike in državne kulture, pripomogel in sprožil je državni zbor.

Tudi ravnotežje v državnem gospodarstvu navzlic potrebnim, večjim troškom je velik uspeh minole postavodajalne dôle.

Kakor v vsakem parlamentu je tudi v našem proti koncu volilne dôle postavodajalno delovanje počasnejše in okornejše, ovire v parlamentarnem delu so neizogibne, težave vedno večje.

Z ozirom na kratki čas do postavnega konca postavodajalne dôle, na mnoge premembe med strankami, dvomljiva večina in na naloge prihodnosti prišel je trenotek, da se obnovi državni zbor in pojasni politični položaj.

Volilci naj svojo ustavno pravico izvrše z rodoljubno previdnostjo.

Avstrija tudi v prihodnje potrebuje parlamenta, ki avstrijsko misli, čuti in dela, ki moč in čast monarhije višje ceni kakor strankarske koristi. Večina mora zadostiti državnim potrebam ter biti zmožna, da razvija krepko postavodajalno delavnost; biti mora trden jez proti nerodoljubnim in pretiranim težnjam; varovati mora ustavo države in ustavne pravice kraljevin in dežel, individualnost narodov ter najvažnejšo podlago človeške omike, versko prepričanje. Večina mora biti, ki razume znamenje časa, kajti kakor naše zasebno in javno življenje ne more biti malomarno nasproti socijalnim prikaznim, tako mora tudi postavodajalna oblast v svojem delokrogu pokazati razum za socijalna vprašanja.

Že prestolna govora l. 1879. in 1885. naštevata celo vrsto legislativnih nalog, katerih velik del je bil rešen. Da pa je na širnem polju gospodarskega in duševnega razvoja še mnogo dela, ki bode zahtevalo od novih ljudskih zastopnikov časa in moči, o tem morejo najmanj oni dvomiti, ki so v tem oziru že pokazali svojo dobro voljo.

Avstrije različnost v naravi, razmerah in ljudskih koristih ne daje upanja v velike, popolnoma homogene večine, in naloga vlade Nj. veličanstva bode vedno ta, voditi politiko države v vseh slučajih odločno do pravih namenov.

Kdor pa pozná našo domovino, njeno zgodovino in notranji razvoj, mora pričakovati, da se bode pri prihodnjih volitvah ustvarila večina iz politikov raznih strank, ki bode v tem oziru podpirala

vlado, kateri bode dobro došel vsak zmeren in domoljuben zastopnik.“

Priznati moramo, da je ta volilni program v bistvu svojem konservativen, vendar se nam zdé mnogi stavki nekako zmedeni. Ne krop ne voda, rekli bi, hoče biti grof Taaffe tudi v prihodnje. In kaj pomenijo besede: Večina je bila marljiva in delavna, pa vendar mora narazen; vlada ohrani stari program, toda na desnici morajo sedeti zmerni, rodoljubni možje. Torej stari program, pa nova večina. Kakor slutimo, hoče grof Taaffe zvariti novo večino iz zmernejših nemških liberalcev, Poljakov, Staročehov (!) in zmernejših konservativcev; v opoziciji bi bili nemški nacijonanci, antisemitje, Mladočehi in skrajni klerikalci. S kratka: nam je uganka ves komentar, gotovo je le to, da grof Taaffe hoče še vladati v ožji dotiki s Chlumetzky-jem. Vlada kliče pod svojo zastavo zastopnike vseh narodnosti, toda le zmerne življe, ki bi potrdili sedanje državne razmere kot državno potrebo. Ali se bode grofu Taaffeju to posrečilo? Nemške staro-liberalce in Poljake ima pod zastavo; potem bode čakal, kdo se mu še pridruži.

Vladna „Presse“ piše mej drugim: „Iz mnogih vzrokov ne kaže, da bi umirajoč parlament životaril do zadnjega trenutka. Na Angleškem ni nič novega, da je parlament razpuščen nekaj mesecev prej, ko mu poteče dôle. Uvaževati je treba, da budgetna debata ni še končana, in da bi razne stranke to debato porabliale za volilno agitacijo. Debata pa bi bila dvomljive vrednosti, ker bi sezala le v minolo dôle. Novi parlament bode mogel v budgetni debati obračati pogled v prihodnost ter razviti svoj program.“

Levičarski listi pa sploh z veseljem pozdravljajo razpuščenje državnega zbora kot potrdilo svoje trditve, da ne more tako dalje iti. Grof Taaffe, tako modrujejo levičarji, je sam moral to priznati.

Udajmo se trdnemu upanju, da pride v državni zbor večina mož, ki razumejo znamenja časa, večina,

## LISTEK.

### Kavkaški ujetnik.

Pripoved, spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil J. Steklasa.

V.

Žilin zleze v luknjo, razkoplje jo širje, da more skozi njo tudi Kostilin. Usedla sta se, pa čakala, da je v vasi vse potihnilo.

In komaj se je umiril narod v selu, pripogne se Žilin pod steno in zleze skozi luknjo. Potem zašepeta Kostilinu: „Pojdi!“

Gré tudi Kostilin, ali zadene z ного ob kamen in zaropota. Gospodar je imel čuvarja — — — psa, prav besnega; zvali so ga Uljašin. Žilin ga je že prej hranil. Ko je Uljašin čul, zalaje in poleti, a za njim tudi drugi psi. Žilin je potihlo zažvižgal ter mu vrgel košček kolača. Uljašin spoznavši Žilina zamaha z repom in preneha lajati.

Tudi gospodar je začul, pa zavpil iz kolibe: „Drži, drži Uljašin!“

Žilin ga malo pogladi za ušesom. Pes preneha lajati ter se mu začne prilizovati okoli nog in mahati z repom.

Usedla sta se za vogalom. Vse je umolknilo, samo ova meketa v hlevu in voda v dolini šumi po kamenju. Temno je bilo. — — — Nebo je bilo

z zvezdami posuto; in mladi mesec se je nad goro zažaril zahajaje. V dolinah se je belila megla kakor mleko.

Žilin vstane in reče tovarišu: „Hajdi brate, hajdi!“

Odpotila sta se; in komaj sta se premaknila — začujeta — kako je mula zapel na minaretu: „Alah! Besmilla! Ilrahman!“ To pomeni, da narod pojde v mošejo. — Usedla sta se zopet pritajivši se pod zidom. Dolgo sta tako sedela, čakala, dokler ni narod odšel.

In zopet je vse potihnilo.

„E zdaj pa v imenu Božiem!“ prekrizata se in hitita čez dvorišče proti bregu reke, pregazita jo ter udarita po dolini. Gosta megla se je nizko ulegla, a nad glavo so se zvezde bistro svetile. Žilin je po zvezdah sedil, na katero stran morata iti. V megli je bilo sveže, lahko hoditi, samo obuvalo bilo je nerodno — razhojeno. Žilin je sezul svoje čevlje, vrgel jih proč, pa šel bosonog. Skakal je s kamna na kamen, a zraven pogledaval na zvezde.

Kostilin je zastajal.

„Počas hodi! Vražji čevlji — — — vse noge so mi ožulili.“

„Pa jih sezuj, bode ti lažje,“ odgovori mu Žilin.

Tudi Kostilin gre bos, ali bilo mu je še huje: obrezal si je noge po kamenju ter zopet zaostajal.

A Žilin mu reče: „Če si raniš noge, zacelile se ti bodo; ali ako te vjemó, — — ubili te bodo.“

Kostilin ni nič govoril, šel je stokaje. Dolgo sta šla po dolini. Kar zaslíšita — — — na desno so zalajali psi. Žilin postoji, ozré se in popne na brdo.

„Ej, prijatelj, zašla sva, zavila sva malo na desno. Tukaj je nekaka tuja vas, z gore sem jo videl. Nazaj morava iti, malo na levo v goro. Tamkaj mora biti šuma.“

A Kostilin reče:

„Počakaj malo, da se oddahnem. Noge so mi krvave.“

„E, prijatelj, zacelile se bodo. Skači hitreje. Glej tako-le.“

In Žilin pohiti nazaj, levo na goro, v šumo. Kostilin pa je neprenehoma zaostajal in javkal. Žilin mu je psikal, da naj ne javka, a sam je hitel dalje.

Prispela sta na goro v gozd. Šla sta v šumo . . . in raztrgala vso obleko na trnju. Prišla sta na stezo ter se spustila po njej.

„Stoj!“

Čul se je topot kopita po stezi. Postaneta, da slišita. Ali tudi topot, kakor da je konjski . . . postane. Ona gresta dalje, a topot je zopet udarjal. Zopet se ustavita . . . in ono se ustavi. Plezal je

ki bode stala na naravni podlagi in imela vedno pred očmi zgodovinski razvoj naše države. Časi so resni. Srednji stanovi bijejo zadnji boj. Brez rešitve bodo vtonili v viharju, ako posamezni stanovi razdvojeni stopijo v boj z močnejšimi nasprotniki. Zvezda, ki je zasijala nad Betlehemom, kaže pravi pot do namena. Na potu pa se nam blišči križ, znamenje trpljenja, a tudi gotovega odrešenja. S tem znamenjem bodedo zmagali.

## Madjari in ljudsko štetje.

Madjarski časopisi že naznanjajo svetu veselo poročilo, da se je po zadnjem popisu madjarski narod, ali kakor se oni izražajo „državovzdržujoče pleme“ zopet pomnožil, in sicer v zadnjih 20 letih že čez polovico, ali morda še več, kar bodo dokazala poročila statističkega urada. Da se je prebivalstvo Ogrske pomnožilo, ni dvojbe, saj je samo glavno mesto Budimpešta v zadnjih 10 letih dobilo 130.000 prebivalcev več, nego jih je bilo poprej. Ta napredek se pripisuje seveda le izključljivo zaslugam madjarske vlade. Čudno pa je vendar, da se pritožujejo pri vsem tem napredku madjarski časopisi, da se je statistički urad preveč strogo držal onega zaključka petrograškega statističkega kongresa, vsled katerega se mora popis vršiti gledé na narodnost po materinskem jeziku, kajti po njihovem mnenju je to preveč znanstveno, pa bi bilo bolje, da se je popisovalo po občevalnem jeziku. Kakšni so ti hinavci, da si jih večjih misliti ne moremo! Nemec je v zapadni polovici države naše zares vsprejel izraz občevalni jezik mesto materinskega, ker si je hotel na ta način pomnožiti svoje pleme, čeravno po občevalnem jeziku ne moremo dobiti pravih podatkov o narodnosti ter po tem takem tudi v tem pogledu avstrijska statistika ne more imeti nobene znanstvene vrednosti. To je statistika le za politiko, kar avstrijske znanosti ne služi v čast. Na ta način se ne piše statistika narodnosti nikjer na svetu, le zviti avstrijski Nemec jo je izumil, da more število drugih narodnosti zmanjšati, svoje pa povečati. Na dejamo se, da mu tudi taka varanja ne bodo koristila. To kar je storil Nemec, veseli tudi Madjara, pa bi bil rad, da se je po občevalnem jeziku popis vršil, kajti pod to rubriko se lahko zapiše tudi madjarski, mesto slovaški, rumunski, srbski, nemški itd. ter ni tako očitvidno nasprotno kakor, če stoji materinski jezik napisano. Madjari so morali tedaj po sili mnoge pripisati sebi, saj jih drugače ne bi bilo toliko. Znano je, da se madjarsko pleme ne množi, a tembolj drugi ogrski narodi, ki se morajo pa po popisu svetu prikazati le tudi kot Madjari. Nemec se je pomnožil tedaj po občevalnem jeziku, Madjar pa v kljub materinskemu jeziku na omenjeni način. In tako ne morejo biti statistički podatki pravi in točni niti v zapadni niti v istočni polovici monarhije.

Če tedaj tudi ne dvomimo, da je pri vsej omenjeni „znanstvenosti“ statističkega urada ogrskega mnogo šovinizem pri zadnjem popisu uplival, vendar ne moremo zopet misliti, da se je to vse

Žilin počasi dalje ter spazil tamkej na poti, kjer je sijala mesečina, da nekaj stoji: kakor da je konj, a ni, in na konju nekakšna čudna stvar, niti podobna človeku. Slišala sta tudi, kako je zasopelo.

Kakšna je ta čudna stvar, za božjo voljo! — Žilin zažvižga po tiho, ono skoči s stezice v šumo, a šuma zašumi, kakor da nevihta razsaja in veje lomi.

Kostilin se je skoro od straha zgrudil. Žilin se nasmeje in pravi:

„To je jelen. Slišiš li, kako z rogovi po šumi lomi? Midva se njega bojiva, a on zopet naju.“

Šla sta dalje. Svetloba je prodirala že skozi tmino; jutro ni bilo daleč. Gresta li dobro, ali ne . . . tega ne vesta prav. Žilinu se je zdelo, da so ga ravno po tej stezi vodili in da bode potreboval do svojih še deset vrst, ali vendar ni vedel gotovo; noč je, pa se ne dá prav razpoznati.

Izideta na poljano. Kostilin se usede ter izpregovori:

„Ti, kakor hočeš, ali jaz ne grem dalje, . . . noge mi drgetajo.“

Žilin ga je nagovarjal:

„Ne, jaz ne grem, . . . ne morem.“

Žilin se razsrdi nanj.

„E, pa grem jaz sam . . . Z Bogom!“

Dalje sledi.)

s silo dogodilo, ker imajo ravno Madjari vso moč v rokah; ali pa morda z obetanjem v gmotnem pogledu, kar se na Ogrskem kaj rado dogaja. Sicer bi taki nazor o ogrskih narodnostih, po katerih se Madjari tako hitro pomnožujejo, dokazovali o nizkem stanju v kulturnem pogledu ter človek skoraj ne bi mogel verjeti, da se more kaj takega dogajati. Vsem je znano, da so Madjari ravno v tem pogledu vse druge narode prekosili. Odpadnike drugih narodnostij so oni vselej radi sprejemali ter jih bogato obdarovali, posebno z dobrimi državnimi službami. Večjega renegatstva menda celó pri Turkih ni bilo v verskem pogledu, kakor je zdaj na Ogrskem v narodnostnem. V tej nestalnosti ogrskih narodnostij je tedaj mogoče, da se oni množé, četudi bi oni drugače morali propadati. Neka posebna spretnost jim je prirojena, da si znajo od drugih sredstev za svoje vzdrževanje pridobiti ter nad ostalimi vladati, četudi so v manjšini. V dotiki z drugimi narodnostmi se oživljajo telesno in duševno. Znano je dobro, da so Madjari z duševnimi sposobnostmi slabo obdarjeni in da je večji del njihove kulture izposojen od drugih narodov. V najvažnejših in najslavnejših njihovih zgodovinskih momentih so odločevali po navadi Slaveni, Rumuni in Nemci. Celó njihov jezik je napolnjen s slavizmi; skoraj tretjino besedij so si posodili od Slovanov, od katerih so se naučili tudi polje obdelovati in državo upravljati. Za najbolj navadne stvari ne bi imeli izraza, ko ga ne bi bili od Slavena vzeli. Najznamenitejši njihov kralj Matija Korvin je bil sin Rumuna Janka Sibirjana, a odgojen je bil v Pragi, tedaj v slovanskem mestu in na slovanskem dvoru Jurija Podjebrada. Poleg njega so gotovo glasovitejši nego mnogi Madjari, Nikola Jurišić, Zrinjski in veliko število drugih Slovanov, katerih ne moremo tukaj naštevati. Celó v ustanku l. 1848. so bili Slovani odločujoči, kakor: Damjanić, Knežić, Dembinski, Bem in drugi. A kaj je Košut drugega nego odpadnik Slovak, ki ni znal besede madjarski, ko je prišel v Budimpešto, potem pa je rohnal proti svojemu narodu slovaškemu ter Hrvatom in Srbom. In ravno taka je tudi na polju umetnosti in znanosti, trgovine in prometa. Jediní, pravi lirski pesnik madjarski je Petöffy, rojen Srb Petrović, ravno tako njegov naslednik v lirski poeziji Kiss rojen Nemec Klein. Jediní pravi madjarski dramatik sedanjega časa Doczy se je še pred kratkim zval Dux. Prvi ogrski besednjak je sestavil Bloch, katerega so Madjari prekrstili v Ballagi. Med glasovitimi madjarskimi zgodovinarji so trije poznati po imenu Engel, potem Hunfalvy, poprej nazvan Hundsdorfer, a Pesty je madjarski žid. Znanstveni pisatelj v gospodarskih strokah je Julij Kantz, a jedino izvirno delo o matematiki je napisal Vincenc Weninger. Madjari imajo potem tudi glasovitega anatomata po imenu Schenthaner, jednega zoologa, ki se zove Otto Hermann; njihov najboljši arheolog je slovanskega porekla Pulsky, a orientalist Vambéry se je poprej pisal Bamberger. Glasovit njihov arhitekt je Ybl, a od dveh na glasu kiparjev se jeden zove Engel. Med tremi poznatimi slikarji je Munkacsy nemškega porekla, a drugi se še sedaj zove Lietzen-Meyer. Najglasovitejši madjarski glasbeniki so List, Erkel in Edmund Mihalović. Med sedaj živečimi ogrskimi škofi nahajamo imena Schuster, Steiner, Schlauch itd. Njihovi prvi publicisti se zovejo Falk, Bekšić, Kaas, Feigelsberg, Kilian, Čavolsky, Schäffer itd. Najboljši madjarski kodifikator Csemeghi se je poprej pisal Nascher. Med velikimi trgovci ni nobenega pravega Madjara, ravno tako tudi ne med ravnatelji denarnih zavodov ter nam ni potrebno dokazati z imeni. Finančni preporoditelj ogrskih financ je Weckerle, a stvoritelj današnjega trgovinskega in prometnega sistema je Matleković, njegov naslednik je minister Baross, sin slovaških starišev. Najboljši referenti v ministerstvih so slovanskega ali nemškega rodu. Tedaj v vseh strokah najdemo zastopnike iz drugih narodnostij ter prav malo iz madjarske. Pa vendar vsi ti delajo za slavo Madjarije. Zakaj tako? Madjari so namreč prav spretni, kakor smo že zgoraj omenili, vse bolj glavnice zá-se pridobiti, če tudi z velikimi žrtvami, pa si tako kulturo drugih narodov zá-se prisvojajo. Slovan in Nemec vidita, da je njima mogoče le v madjarskem društvu napredovati pa se udasta temu duhu. Od zdolaj, posebno po nižjih šolah, je pritisek madjarski tako jak, da se mladina počasi odnarođi, a kasneje ga zaslepi zamama za lepim napredkom, ki ga more le v madjarskem društvu doseči. Zatorej toliko renegatstva na Ogr-

skem. In le s tem renegatstvom se more madjarsko pleme vzdržati, kajti ono ni doraslo ostalim narodom niti v gmotnem, niti duševnem pogledu. Razumijo pa dobro uporabiti vse v dosego svojih ciljev, a kot sredstvo za to so dobra dovoljena in nedovoljena pota. Tak razvitek naroda je pa nestalen, in ko se zavedó ostale narodnosti ter bodo svoje pravice zahtevale, opazilo se bode nazadovanje pri Madjarih v vsakem pogledu. Potem jim pa tudi ne bode koristila nič več moderna statistika, po kateri se Nemci in Madjari v naši državi umetno morejo množiti.

—a.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 28. januarija.

### Notranje dežele.

**Časopisni glasovi o razpuščenju državnega zbora.** Vladni listi, presojujoč razpust državnega zbora, se sučejo v okviru volilnega programa, ki ga je ob tej priliki izdala vlada. Poudarjajo, da, kar se je pričelo pri razpravi o deželnem proračunu v češkem zboru v malem, da namreč ni nikdo govoril o proračunu, marveč le o spravi, isto bi se v večji meri nadaljevalo v državnem zboru; politične strasti bi se vzbujale in državne koristi bi trpele mnogo škodo. — Nemško-liberalni listi na videz z veseljem pozdravljajo razpust, češ, s tem je vlada sama priznala, da v sedanjih razmerah ne more več ostati na krmilu, da si bo torej po izvršenih volitvah izbrala drugo večino, v kateri tudi ne bo manjkalo zmernejše stranke v dosedanji zjedineni levici. — Iz poljskih listov se vidi, da so Poljaki brez skrbi za prihodnost; nadejajo se, da bodo tudi v vzhodni Galiciji prodrli proti rumunskim kandidatom, in v državnem zboru so prepričani, da bodo njih poslanci odločujoč del večine, naj bo že večina dosedanja ali pa poljsko-nemška. — Češki listi, in sicer staročeški, vidijo v tem koraku vlade prepričanje, da treba z vso strogostjo postopati proti skrajno-radikalnim elementom, ter upajo, da bo vlada Staročehe podpirala pri bodočih volitvah. Mladočehi zopet sebi pripisujejo zaslugo za razpust državne zbornice, ker so vladi pokazali, da nima več večine v državnem zboru, ako se dosedanji poslanci zopet snidejo. — Razvidno je iz teh pojavov, da si razni listi z raznih stališč popolno nasprotno razlagajo vzroke o razpustu državnega zbora. Resnici najbližje pa je, če rečemo, da je vlada spoznala svojo nezmožnost, vladati s sedanjo večino, ki se vsak trenotek lahko izpremeni v manjšino; izdala je proti svoji navadi volilni program, katerega naj bi se oklepali volilci. Ako to storé in volijo take može, tedaj bo Taaffe nadaljeval svojo nadstraukarsko politiko; ako bodo pa volilci šli svojo pot, umaknil se bo onim možem, katerim bodo volilci pot pripravili z vspehom volitev.

**Priprave za volitve v državni zbor.** Kakor so bili državljani avstrijski iznenadeni vsled razpusta državne zbornice, tako sedaj hité, da kratak čas, ki jim je za volitve na razpolago, kar najbolj porabijo. Po vseh kronovinah se snujejo zbori, shodi, posvetovanja, ki imajo kot razgovor na dnevnem redu: priprave za volitve v državni zbor. — Prelep oklic je izdalo gorenje avstrijsko katoliško politično društvo, kjer mej drugim pravi: „Matere molijo, da bi njih otroke spremljala krščanska vera do groba, da bi jih versko prepričanje varno vodilo med valovi življenja in da bi njih potomci krščanski križ postavili kot grobni spomenik. Očetje družinski upajo, da se jim zljajšajo neznosna bremena, da se povrne novo blagostanje. Možje-volilci! Želje mater in nade očetov, blagor dežele in države so v vaših rokah; sovražnik naš skupen je židovski liberalizem, ki se vam najbrže zadnjikrat sedaj stavi v bran. Ne pozabite pa, da le boj vodi do zmage in da v edinstvi je moč!“

**Premembe v deželnem odboru češkem.** V deželni odbor češki sta po odstopu dveh staročeških poslancev, dr. Braf in Zeithammerja, vstopila Nemea Lippert in Schlesinger. Staročehi tudi zahtevajo, da naj izstopi iz deželnega odbora dr. Škarda, ki je bil priporočen od staročeškega kluba ter je sedaj prestopil k Mladočehom. Ako Škarda ostane deželni odbornik, imajo Mladočehi v odboru že tri svoje zastopnike.

**V ogrski zbornici** so še vedno na dnevnem redu obravnave o otroških zavetiščih. Mej drugim je predlagal grof Karolyi, da naj se določi o molitvi malih otrok prepušča dotičnim verstvom; predlog so vrnili naučnemu odseku, kjer bo gotovo pokopan in otroci raznih ver bodo na jedin ali pa na noben način molili Boga v nebesih.

### Vnanje države.

**Srbija.** Iz Belega Grada se poroča: Med ministrom notranjih zadev in radikalnim klubom se je izvršilo sporazumljenje gledé na tiskovni zakon. Radikalni klub pripoznava načelo, da bo smatral kralja Milana v tiskovnih prestopkih kot uda kraljeve rodovine.

**Rusija.** Da postopa ruska vlada v verskem oziru jako brezozirno s svojimi podložniki, je pač vsakemu znano. To svojo nelepo lastnost je nedavno

potrdil uradnik cenzure v Moskvi. Zaukazal je namreč, da se mora trinajst vrstic iz korana prečrtati. Kakor se umeje lahko samo ob sebi, provzročila je ta ne-taktnost veliko nevoljo med prebivalci turškega vero-izpovedanja. Celó iz srednje Azije in kirgiških štep prihajajo ugovori proti tej naredbi. Emir bokharski in kan kivski sta sklenila odposlati k carju deputa-vijo, katera naj ga prosi, da se razveljavi dotična cenzura ter kaznuje zgoraj imenovani uradnik. Do zdaj so bili ruski vladi pred vsemi katoliki na poti. V novjšem času je pa dala čutiti svojo roko tudi ruskim protestantom in zadnji čas, kakor je raz-vidno iz zgoraj omenjenega poročila, postopa celó proti mohamedancem. Rуска vlada je pač jako kratkovidna, ko ne vidi, da se s takimi naredbami ne utrjuje temelj ruskemu prestolu, pač pa izpod-kopava.

**Nemčija.** Kakor se poroča „Prese“, vzbudilo je tudi v berlinskih političnih krogih veliko izne-nadenje, ko je bil avstrijski državni zbor razpuščen. Sicer je pa ta dogodek napravil v Berlinu dober vtis. „National-Zeitung“ meni, da so Staročehi s svojim odstopom od sprave, Mladočehi pa s svojimi pretiranimi terjatvami prisilili avstrijsko vlado, da si omisli povsem novo večino v državnem zboru. „Kreuzzeitung“ obsoja židovski liberalizem, s ka-terim ni mogoče gojiti socijalne politike. „Vossische Zeitung“ pa opominja avstrijske Nemce, naj bodo previdni pri prihodnjih državnozbornih volitvah. — Dne 24. t. m. se je zbralo v Hamburgu do 4000 delavcev, ki so brez dela. Na tem shodu se je skle-nilo, poslati na senat prošnjo, naj se na kak način pomaga nesrečnim delavcem. V prošnji se zahteva, naj se izdâ postava, ki bi prepovedovala, izganjati iz stanovanj uboge delavce do prihodnjega preselje-vanja ter, da se posojuje takim delavcem iz državne blagajne. Otroci delavcev, ki so brez dela, naj se vsak dan enkrat v šoli nasitijo.

**Francija.** Dne 25. januarija so se v Bor-deauxu sprijeli nemški in francoski mornarji in se v svojej razkačenosti posluževali celó nožev. Dva nemška mornarja sta nevarno poškodovana in mo-rali so ja prenesti v tamošnje bolnišnico; jednega francoskega mornarja so pa vtaknili v zapor.

**Belgija.** Dva vojaška razreda, ki sta bila sklicana v Bruselj, da se ne bi bili pri demonstra-ciji dne 20. januarija vršili kaki izgrede, sta dobila odpust za mesec dni z naročilom, naj bodo zmirom pripravljeni, stopiti na vladno povelje pod orožje.

**Anglija.** Carthy in Sexton na jedni ter O' Brien in Dillon na drugi strani so se v Boulognu neki toliko sporazumeli, da se bodo opustila vsa javna nasprotovanja med obema strankama do prihodnjih volitev v parlament.

## Izvirni dopisi.

**Iz Šentvida na Dolenjskem, 27. januarija.** Kakor vsako leto, tako je tudi letos priredilo gasilno društvo šentviško dne 18. t. m. veselico s tombolo. Društvo je zopet pokazalo ta večer, da ni še pro-padlo, ampak še živi in se dobro počuti.

Pokazali so tudi prijatelji tega društva, kako vedó ceniti blagodušni namen gasilnih društev. Zbralo se je toliko občinstva, da je prostora pri-manjkovalo v obširnih prostorih g. J. Facinija. Pa tudi uradniki z gosp. županom iz Zatičine so veliko pripomogli, da se je veselica tako sijajno zvršila; ta večer ostane nam v lepem spominu.

Pri tomboli se je pa nabral tudi precejšen znesek, katerega bo gasilno društvo porabilo za orodje, katerega še tako obilo potrebuje. Šaljiva dražba napravila je mnogo smeha. Tudi petje je bilo še precèj izborno, čeravno niso bili peveci za ta večer izvežbani.

Naj omenim, da je društvo lansko leto naročilo igestve v Šmartinem pri Litiji pri Antonu Vrbajsu, kateri jih je za jako nizko ceno naredil, za rabo pa so ravno tako pripravne, kakor v tovarni kup-ljene. Torej tukaj se dobí stvar ceneje, drugič pa denar doma ostane, namesto da bi ga v druge kraje pošiljali. Svoji k svojim!

Umril je te dni najstarejši mož v fari, bil je star 91 let.

**Iz Ptuja, 25. januarija.** V nedeljo, 25. t. m., izročili smo materi zemlji truplo g. Franca Kranj-čiča. Blagi pokojnik bil je učitelj v narodni šoli ptujski, a le kratek je bil čas njegovega učitelje-vanja. Učiteljski posel je bil pretežak za slabo nje-govo zdravje. V jeseni minolega leta je bil nastopil službo, a moral jo je že čez jeden mesec opustiti. Za smrt bolan podal se je na očetov dom, kjer je, prejemši sv. zakramente za umirajočce, v petek, 23. t. m., še le 24. let star, mirno v Gospodu zaspal. Danes ob 8. uri je bil pogreb. Spreveda se je vde-ležilo učiteljsko tukajšnje „Narodno šole“ s šolsko mladino. Tudi so iz obližja ptujskega prihiteli ne-kateri gg. učitelji in gospodične učiteljice tovarišu svojemu izkazat zadnjo čast.

Posebno mi je pa še pohvalno omeniti mnogo-brojne vdeležbe vernega ljudstva, ki je pobožno sv. rožni venec moleč v dolgi vrsti pokojnika spremljalo k večnemu počitku.

Pohvaliti moram to vzlasti iz dveh razlogov. Prvič, ker so mnogi ljudje le preveč pozabili, da je „mrličje pokopati“ (torej ménim, tudi spremljati jih na groblje), še vedno jedno izmed onih „dobrih del usmiljenja“, ki smo se jih v katekizmu učili. O le prav radi se po možnosti vdeležujmo pogreba, vzlasti še pogreba pozabljenih, zapuščenih sirot. Dobro delo bo plačilo imelo — pri Bogu.

A s tem, da se je v tako obilem številu vde-ležilo tega pogreba, pokazalo je naše ljudstvo, kako spoštuje, kako ljubi učitelje, da si šole ne mara.

Nevarno je dandanes govoriti ali pisati o šoli: lahko se komu zameriš. Mnogi ne morejo prehvaliti sedanje šole. No, jaz odkrito povém, če se prav komu zamerim, da nisem baš prijatelj tej šoli.

Veliko se je od sedanje državne šole pričako-valo; — sadú je obrodila vrlo malo. Skoro nihče ni z današnjo šolo zadovoljen; pritožbe se slišijo od vseh strani, — in ne po krivici. Ne rečem, da se dandanes v šoli veliko ne uči, več kakor prej, — meni se celó zdí, da preveč. Ali ravno ker se preveč uči, se malo ali nič ne nauči. In tako se ta mladina po šest- do osemletnem šol-anji vrača domov s prazno glavo, a še bolj prazno je srce: brez čednostij, ki so za srečno življenje potrebne; vrača se iz šole zlasti brez strahu božjega, ki je in ostane podlaga vsem čednostim.

Odgoja, odgoja se zanemarija v šoli! In vendar bodi ljudska šola v prvi vrsti odgojilnica. potem še le učilnica. A sedaj je v resnici narobe. In drugače ne more biti. Vestnemu učitelju nedo-staje (primanjkuje) še časa za to, da mladini vtepe v glavo vse one potrebne in nepotrebne reči, ki jih šolska postava zahteva.

Rajniki Slomšek so rekli: „Šola pa, če prava ni, je boljše, da je ni.“ Sedanja šola ni prava. Zato ne zamerim ljudstvu, da je ni posebno veselo, da je ne mara.

Pa naj se mi ne reče, da priprosto ljudstvo sploh nikdar ni bilo in ne bo prijazno nobeni šoli. Kdor si teh mislij, odpri blagovoljno knjigo Ant. Mart. Slomskega „Zbrani spisi“ IV. na strani 45, — če je sam nimaš, pa si jo izposodi. Do farovža ni tako daleč, do šole morda še bližje; tam jo go-tovo (?) dobiš, — pa preberi pazno razpravo: „7. Zdaj še le vémo, kaj šola velja.“ („Drobtinice“ 1847). — Ne zameri slovenskemu ljudstvu, če se za sanje nemških pedagogov ne razvdamo, ne zmení, ne zanima. Daj mu, da vidi, čuti, okuša do-brote šole, in hvalilo, ljubilo jo bo.

A dosta o tem, morda še preveč. Hotel sem le omeniti, da mi je bilo veselje videti, kako to ljudstvo, dasiravno šole ne mara, vendar učitelja ljubi, spoštuje. In tako je prav. Saj učitelji niso krivi, da je šola taka. Temu je kriva šolska po-stava. Ta se mora spremeniti, to moramo terjati od svojih poslancev. A učiteljem čast in spoštovanje, katero jim gré po božji in človeški postavi! Ljud-stvo, ki svoje predstojnike, bodi-si duhovskega ali svetnega stanu, spoštuje, samo sebe časti.

H koncu naj še omenim, da je šolska mladež pod vodstvom našega vrlega g. učitelja Zupančiča na grobu ganljivo-lepo zapela: „Blagor mu, ki se spočije“. Rosnim očesom pa srčno željo: „Da se vidimo — v nebesih!“ poslovili smo se od dragega pokojnika. Naj v miru počiva!

## Dnevne novice.

(Državnozbornske volitve.) V Ljubljani bivajoči národní poslanci so se včeraj sošli ter zjedini-li o postopanju gledé na državnozbornske volitve. Kandi-date postavljali in volilcem priporočali bode širši ná-rodni volilni odbor, ko poizvé iz cele dežele od za-upnih mož mnenja volilcev. Obširnejši oklice objavimo v soboto.

(„Katoliško politično društvo“) ima, kakor na-znanjeno, jutri svoj občni zbor ob 6. uri zvečer v hiši katol. rokodelskih pomočnikov. — Opozarjamo gg. ude, da se zbora vdeležé v obilnem številu. — Pri odborovi seji dne 27. t. m. je bilo vsprejetih 62 novih društvenikov. Na dnevnem redu je bil razgovor o državnozbornskih volitvah; v tem oziru sklenil je odbor soglasno, da bo „Katol. politično društvo“ podpiralo le one kandidate, ki so in bodo

delovali po našem starem slovenskem géslu: Vse za vero, dom, cesarja!, in ki se bodo vzlasti v naj-važnejšem šolskem vprašanji trudili z drugimi ka-toliškimi poslanci, da se čim preje doseže kon-fesijonalna šola, ki bo v verskem, narodnem in pedagogičnem oziru ustrezala vsem avstrijskim narodom; kandidate, ki bodo, izvoljeni, delovali na to, da se na socijalnem polju izvrše take premembe, ki donesejo polajšav prehudemu bremenu, ki ga morajo sedaj nositi kmetovalci, obrtniki in rokodelci; z besedo: kandidate, ki imajo glavo in sree za duševne in gmotne potrebe Slo-vencev. — V tem smislu naj tudi povsod delu-jejo slovenski rojaki.

(Novoizvoljeni državni zbor) se snide prve dni aprila, da izvoli člane posameznih odsekov in po-daljša budgetni provizorij. Mej tem časom bode budgetni odsek določil proračun, ki pride kot zadnja točka v razpravo. V septembru bode zborovali delegaciji.

(Lokalna železnica Ljubljana-Kamnik.) Kakor smo že naznanili, je danes na tej železnici odprt promet. Po doposlanem nam voznem redu odhajajo vsak dan po trije osobni vlaki iz Ljubljane v Kam-nik, in sicer ob 7. uri 25 minut zjutraj, ob 12. uri opoldne in ob 6. uri 25 minut zvečer. Iz Kamnika dohajajo vlaki ob 6. uri 35 minut zjutraj, 11. uri 25 minut predpoldnem in ob 4. uri 15 minut po-poldne. Vozne cene so naslednje: Črnuče: tretji raz-red 13 kr., drugi 25 kr., prvi 37 kr.; Trzin: tretji razred 23 kr., drugi 45 kr., prvi 68 kr.; Domžale: tretji razred 29 kr., drugi 58 kr., prvi 86 kr.; Jarše-Mengeš: tretji razred 35 kr., drugi 70 kr., prvi 1 gld. 5 kr.; Homec: tretji razred 37 kr., drugi 74 kr., prvi 1 gld. 11 kr.; Kamnik: tretji razred 47 kr., drugi 94 kr., prvi 1 gld. 41 kr. Ob nedeljah, sredah in sobotah se bodo izdajali tour- in retour-vozní-listki, in sicer po naslednjih cenah: Črnuče: tretji razred 20 kr., drugi 38 kr., prvi 56 kr.; Trzin: tretji raz-red 25 kr., drugi 68 kr., prvi 1 gld. 1 kr.; Domžale: tretji razred 44 kr., drugi 86 kr., prvi 1 gld. 30 kr.; Jarše-Mengeš: tretji razred 53 kr., drugi 1 gld. 6 kr., prvi 1 gld. 57 kr.; Homec: tretji razred 56 kr., drugi 1 gld. 12 kr., prvi 1 gld. 66 kr.; Kamnik: tretji raz-red 70 kr., drugi 1 gld. 92 kr., prvi 2 gld. 13 kr.

(Volilno gibanje.) Ker so državnozbornske vo-litve pred durmi, pričelo se je takoj po vseh krono-vinah živahno volilno gibanje. Posebno pa nas ve-seli, da so koroški naši rojaki takoj stopili na noge. Prejeli smo namreč od odbora katoliško-političnega in gospodarskega društva za Sovenca na Koroškem volilni oklic, katerega objavimo jutri. Mi želimo svojim sorojakom v Korotanu najboljšo srečo v boju za pravično stvar.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je nabrala, kakor nam naznanja vodstvo, vesela skupina Haider-jeve gostilne v Brežicah ob zvonkih glasovih domače pesmi iz domačih grl svoto 10 gld. — To je iz prav kratke dôbe zopetni dar te čast. družbe. Mi bi torej želeli, da bi tem pošteno se veselečim na-šincem uresničilo se še narodno preroštvo: v tretje gré rado!

(Vesela družba v Kamni Gorici) je zložila za družbo sv. Cirila in Metoda 17 gld., nedavno pa 7 gld. Čast rodoljubom!

(Iz Cirknice) se nam poroča: Vseh prebivalcev v cirkniški občini je 5283 v 916 hišah. Temu šte-vilu pa niso prišteti oni, ki bivajo po zimi na Hr-vatskem, in teh ni malo. Kónj je 228, volov so na-šteli 831, krav 757, juncev 506, junic 285, telet pa samo 93. Toda temu se ni toliko čuditi. V ob-čini sta samo dva bika, akoravno je krav in junic čez 1000. Koliko trpi živinorejca zaradi pomanjkanja bikov! Koliko škode imajo živinorejci, ker se jim krave ne splemené! Res potrebna je bila nova po-stava. Da bi le ne ostala na papirju, kakor že marsikatera druga koristna postava! Živinorejci bodo v začetku občutili, hudo občutili ostrost te postave, a čez pet let bodo že hvaležni zánjo deželnim po-slancem. Spoznali bodo, koliko koristi jim je došlo od zboljšane živinoreje.

(Poročil) se je dne 26. t. m. v Selcih gosp. Jurij Cenčič z gospodičino Heleno Krek.

(Čitalnica v Šiški) priredi na Svečnico pri Kos-lerju „Vodnikovo besedo“. — Vspored: 1. A. Ned-véd: „Vodniku“, moški zbor s čveterosplovom. 2. „Pro-log“, govori g. J. Javoršek. 3. P. H. Sattner: „Na planini“, mešan zbor. 4. Volarič: „Zvezna“, moški zbor. 5. A. Foerster: „Domovina“, mešani zbor. 6. „Svoji k svojim!“ veseloigra, spisal dr. J. Voš-njak. Začetek ob polu 8. uri zvečer.

(Vipavska čitalnica) priredi veselico v spomin Valentinu Vodniku dne 2. svečana 1891 v svojih prostorih. Vspored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Flajšman: „Himna Vodniku“, moški zbor. 3. Hajdrih: „Slovo“, moški zbor. 4. \* \* \* „Žežulinka“, moški zbor. 5. „Polna žena“, vesela igra v enem dejanji. 6. „Jan ni bedak“, šaljivi zbor. 7. „Črevljari in krojači“, šaljivi dvospev. 8. Prosta zabava. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina k veselici 30 kr. sedež 20 kr.; vstopnina k zabavi 50 kr.

(Čitalnica postojinska) priredi v nedeljo dne 1. februarija t. l. v prostorih g. Alojzija Burgerja veselico. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: neudje plačajo 50 kr., udje so vstopnine prosti. Vspored: 1. F. S. Vilhar: „Domovini“, mešan zbor. 2. Kocijančič: „Oblačku“, moški zbor z bariton-solo, bariton poje gosp. I. Ditrich. 3. Fr. Pastirk: Idila za dvoje citre. Igrata gđc. Avg. Matanovič in g. I. Vičič. 4. F. S. Vilhar: „Ustaj!“, mešan zbor. 5. G. Eisenhut: „V naravi“, šaljiva polka za moški zbor s spremljevanjem na glasovir. Spremlja gosp. I. Thuma. 6. Schubert: „Advokatje“. Šaljiv trospev. Na glasoviru spremlja gđc. Avg. Matanovič. 7. Srečkanje. 8. Prosta zabava.

(Pivška podružnica sv. Cirila in Metoda) priredi dne 8. februarija veselico v korist društvene blagajnice v prostorih „Narodne gostilne“ v Šentpetru. Sodelovale bodo pri tej veselici izvrstne moči in vsposed — precēj obširen — je jako zanimiv. Zato si usoja odbor že sedaj opozoriti vse bližnje in daljne rodoljube na to veselico vseslovenske naše družbe sv. Cirila in Metoda. Natančen vsposed pozneje.

(Odbor slovenskega bralnega društva v Kranji) vabi s tem najljubše na plesni venček, kojega priredi dne 1. svečana t. l. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. — Vstopnina udom 30 kr., neudom 50 kr. za osebo.

## Raznoterosti.

— Nadzdravnik — ministrant. O nedavno umrlem dr. Nussbaumu v Monakovem poroča neki vojaški kapelan: Dne 10. novembra smo prišli domov gredē v vās Toury blizu Orleansa; bilo je izredno grdo vreme; cesta je bila silno slaba; vrhu tega je snežilo s tako silo, da se ni sneg sproti stajal, četudi je bilo mokro po tleh. V imenovani vasi se je zbralo mnogo ljudstva, ki je iskalo strehe sebi in konjem svojim. Ko sem hotel iti v farno cerkev, je ravno vojak peljal svojega konja iz cerkve, kažoč svojo nejevoljo z besedami: „Ne, kaj tacega pa jaz ne bom storil.“ Pogledal sem skozi vrata: vsa cerkev je bila napolnjena s konji; pod milim nebom bi bili morebiti poginili, zakaj noč je bila jako mrzla. Dan pozneje je bila nedelja, in rad bi bil jaz maševal. K vsej sreči sem zapazil majhen ženski samostan. Stopil sem k altarju brez ministranta. Tedaj stopi izmed vernih nadzdravnik dr. Nussbaum k altarju, da bi opravil službo ministranta. Pri tem se je vèdel toli pobožno in natančno, da so bili vsi navzoči globoko gineni. Tega svojega visocega ministranta ne bom pozabil nikdar. Čez 17 let sem slučajno ž njim vkupe naletel in sem ga nagovoril z naslednjimi besedami: „Ali niste gospod tajni svètnik enkrat meni pri sv. maši služili? In ne da bi en trenotek pomislil, rekel je ljubeznivi gospod: „V Toury ji, ne-li?“

— Zamrzli Ren. Iz Düsseldorfa se poroča: Od Ūrdingna notri do Holandije je pokrita reka Ren z ledom. V mestu so se ledene plasti še precēj enakomerno nakopičile, dočim se je na mnogih krajih nakopičil led v prave ledene gorē. Pri vasi Vynen blizu Xanten-a so dobili 8 metrov (?) debel led. Ob vsem nižjem Renu so ljudje v velikih skrbéh, kaj bo, ko se pričnō tajati ledene plasti. V zadnjih tridesetih letih je štirikrat zamrznil Ren, namreč leta 1861 od 13. do 28. januarja, 1870. leta od 12. do 28. februarija, 1871. leta od 14. januarja z malimi presledki do 6. februarija, in 1879. leta od 20. do 31. decembra.

— Vera v angleški vojski. Pred kratkim ste povedali v „Slovenec“, kako da se lepo spoštuje vera v ruski vojski. Blagovolite priobčiti zdaj še nekoliko o tej stvari iz postav za angleške vojake. Člen 1. Vsi častniki in vojaki, ako jih ne zadržuje postaven uzrok, se morajo udeleževati božje službe. Kdor se pri njej nedostojno vede, ako je častnik, naj se postavi pred vojaško sodišče, da ga ostro in javno pokara predsednik; ako je pa podčastnik ali vojak, naj se kaznuje z globo, in če se vnovič vede nespodobno, naj se vklene in postavi v temnico za 12 ur. Globa se mu odtegne od plače in obrne za bolnike v kompaniji. Člen 2. Pridušanje in kletvine naj se kaznujejo tako, kakor je bilo rečeno v prejšnjem členu. Člen 3. Ako se drzne kak častnik, podčastnik ali vojak govoriti zoper kak člen krščanske vere, naj se postavi pred oblastvo, da steče zoper njega pravda po postavi. Člen 4. Ako bi kak častnik, pod-

častnik ali vojak onečastil kraj, odločen za božjo službo, ali ako bi hotel silo delati duhovniku, naj ga kaznuje glavno vojaško sodišče. Kosarna naj bo pred vsem šola daritve in povzdigovanja duha: to je, kar dela junake.

— Nov ognjenik. Kakor se sliši, pokazal se je nov ognjenik na morskem obrežji med Genovo in Specijo.

## Telegrami.

Dunaj, 28. januarja. Cesar je počastil ples dunajskega mesta s svojo navzočnostjo; bil je navdušeno pozdravljen.

Praga, 27. januarja. V deželnem zboru je železniški odsek danes predlagal, naj vlada še to leto zagotovi zgradbo železnične proge Divača-Skofja Loka in izdela nadroben načrt železnice preko Karavank. Po jako živahni razpravi o podpori liberskega obrtnega muzeja je bil sprejet predlog komisijske večine z vsemi proti glasovom Nemcev. V večerni seji je izvolila kurija veleposestnikov grofa Schönborna v deželni odbor, Čeha Jerabka pa za namestnika. Budgetna razprava se bo jutri nadaljevala.

Praga, 27. januarja. Razstavna pisarna je razposlala to-le poročilo: Kakor je razvidno iz naznanil, vdeležilo se bo razstave 696 nemških tvrdek, ki bodo plačale vkupe 40.000 gld. najemnine za prostor.

Ostrogon, 28. januarja. Došli so včeraj in danes nadvojvodi Friderik in Josip Avgust, ministri, škofje, generali, več deputacij državnega zbora, stolnega mesta in drugih korporacij. Ker je nadškof Samassa bolehen, vodil bo pogreb najstarejši škof Osaszka.

Pariz, 27. januarja. Zbornica je določila kredit 150.000 frankov v podporo vsled povodnji v Senegambiji prizadetim prebivalcem. Budgetna komisija je sprejela načrt o dovoljenji kredita 500.000 frankov za izkopavanje v Delfih.

Pariz, 28. januarja. Vsled prepovedi igre „Thermidor“ hoteli so igrati igro „Tartuffe“ v gledališči „Francais“. Občinstvo pa je burno ugovarjalo. Štirikrat so vzdignili zagrinjalo in je zopet spustili. Ker pa je občinstvo vedno ugovarjalo, bila je predstava odpovedana in vstopnina vrnena.

**Piccoli-jeva esenca za želodec**  
je želodec krepčujoče, razmehčujoče, zlato žilo (hemoroidi) in gliste odpravljajoče zdravilno sredstvo. Steklenica velja 10 kr. (3)

## Umrli so:

25. januarja. Helena Jama, gostija, 74 let, Mestni trg 10, marasmus. — Ferdinanda Schlechter, zasebnica, 69 let, Poljske ulice 14, plučni edem. — Jožef Marolt, delavec, 39 let, je bil iz Ljubljane kot vtopljenec vzdignjen.

26. januarja. Franc Bednarik, klepar, 71 let, Krakovski nasip 10, uraemie. — Ivan Pečnik, delavčev sin, 6 let, Dunajska cesta 18, srčna analisa.

## V bolnišnici:

24. januarja. Anton Pance, delavce, 32 let, emphysema.

## Tuji.

26. januarja.

Pri **Malicu**: Pfeiffenberger, Ehrlich, Ohme, Krajnik; Abeles, Kellerman, Gaspari Schrecker, Polital, Smeipitrl, Robitschek, trgovci; Schöffel, uradnik, z Dunaja. — Uhles, zasebnik, s soprogo, iz Benetk. — Kuk, zasebnik, iz Novega Mesta. — Urbančič iz Polhovega Gradca. — Mikula, inženir, iz Medvod. — Spitz iz Prage. — Morač iz Reke. — Widra, oskrbnik, iz Trbovelj. — Jäger, stavbeni vodja, s Krškega. — Cavazzani iz Trsta.

Pri **Stonu**: Herz, trgovci; Löwenfeld in Rafael, z Dunaja. — Kundič iz Voloske. — Adler, tajnik, z Dunaja. — Culleman, trgovci, iz Trsta. — Mahorčič iz Sežane. — Čuček iz Knežaka.

Pri **Južnem kolodvoru**: Entz in Klutz, trgovci, z Dunaja.

## Vremensko sporočilo.

| Dan                                              | Cas            | Stanje               | Veter    | Vreme | Mokrine na 24 ur v mil |
|--------------------------------------------------|----------------|----------------------|----------|-------|------------------------|
| opazovanja                                       | zrakometa v mm | toplomera po Celziju |          |       |                        |
| 7. u. jut.                                       | 743.5          | -15.0                | brezv.   | megla |                        |
| 27. u. pop.                                      | 742.9          | -4.6                 | sl. zap. | jasno | 0.00                   |
| 9. u. zveč.                                      | 744.0          | -10.2                |          |       |                        |
| Srednja temperatura -9.9°, za -8.5° pod normalom |                |                      |          |       |                        |

## Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

28. januarja.

|                                           |               |
|-------------------------------------------|---------------|
| Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka) | 91 gld 60 kr. |
| Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „              | 91 „ 65 „     |
| 5% avstr. zlata renta, davka prosta       | 108 „ 90 „    |
| Papirna renta, davka prosta               | 102 „ 20 „    |
| Akije avstr.-ogerske banke                | 1000 „ „      |
| Kreditne akije                            | 308 „ 50 „    |
| London                                    | 113 „ 95 „    |
| Srebro                                    | — „ — „       |
| Francoski napoleond.                      | 90 „ 45 „     |
| Cesarski cekini                           | 5 „ 40 „      |
| Nemške marke                              | 56 „ 05 „     |

„Zum gold.  
Reichsapfel“

**P. PSEPHOFER-ja**

„pri zlatemu  
drž. jabolku“

**lekarna na Dunaji,  
I., Singerstrasse šte. 15.**

**Kri čistilne kroglice**, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, so staroznano zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: **1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.,** pri nefrankovanej pošiljavi po povzetju **1 gld. 10 kr.** — Če se naprej pošlje denar, velja s poštne prosto pošiljati: 1 zavoje kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne more odposlati.)

Prosi se, da se zahtevajo izrecno:

**„J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“**

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski počrk J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

**Balzam za ozebljine J. Pserhoferja**, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

**Trpotčev sok**, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

**Ameriška maža za protin**, 1 gld. 20 kr.

**Prašek proti potenju nóg**, cena škatljici 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr.

**Balzam za gušo**, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

**Zdravilna esenca (Praške kapljice)**, proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 steklenica 22 kr.

**Angleški čudezni balzam**, 1 steklenica 50 kr.

**Fijakarski prašek**, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr.

**Tannochinin-pomada J. Pserhoferja**, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld.

**Univerzalni obliž** prof. Steudel-a, domače sredstvo proti ranam, oteklinam itd. 1 lonček 50 kr. s frank. pošiljat. 75 kr.

**Univerzalna čistilna sol A. W. Bullrich-a**, Izvrstno domače zdravilo proti vsem posledicam slabega prebavljenja. 1 paket 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbē.

**Pošiljatve po pošti** izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju.

**Če se denar naprej pošlje** najbolje po poštnej nakaznici, je poština dosti nižja nego pri pošiljatih s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri G. Piccoli-ju.